

»To hočem!« reče oni in zamahne drugič.

Tanckov Nacek pa tišči kepo na hrbtu, češ: »Kadar bo sila, pa bom udaril tudi jaz!«

In začel se je boj! Kepe so frčale semintja, se razpršavale na hrbtih, licih, torbicah, glavah . . . »Kamor pade — pade«, so menili bojevalci in lučali sneg drug v drugega, da se je kar prašilo. V tem srditem boju so seveda prečuli, da je odbila ura že davno devet, da se je torej pouk že začel.

Ob cesti pa je odmetaval sneg stari Robas in je videl ta ljuti boj. Ko se mu je zdelo dovolj, je zakričal z mogočnim glasom: »Hoj, tepčarija! Ali se ne poberete v šolo? Aló, sicer vas naženem z lopato!«

In mladi junaki so se zbal Robasove lopate in so jo odkurili v šolo.

Tam pa se je začelo veliko izpraševanje. In konec je bil ta, da so bili vsi zaprti: Lojzek in njegova prijatelja — ker so zamudili šolo — po pol ure, a Kobetov Poldek in njegov prijatelj Nacek pa kar čez poldne. Pravijo, da sta obedovala ocvrte cveke in žaganje v omaki.

Najboljše kosilo pa sta prejela doma, ko sta prišla popoldne iz šole. Bilo je to dobro kosilce zabeljeno z brezovo mastjo.

Ali je jima šlo v slast, mi nista povedala.

Bolna mati.

Pravljica. Pisal *Peter Petrovič*.

Večer je prihajal . . . Pokoj je padal na zemljo. Spuščal se je na široke poljane, koder so klanjale pisane cvetice svoje glavice. Spuščal se je na visoka drevesa in nizke grmiče, koder so potihnile žvrgoleče ptičice, se stiskale v topla gnezdeca in sladko zadremale. Spuščal se je na dvore, koder je potihnilo čivkanje piščet in kokodakanje kokoši. Spuščal se je v hleve, koder je polegla dobra domača živina na nastlana tla. Spuščal se je v hiše, koder so se pridni ljudje priporočali božjemu varstvu in se izročali v sladko objetje dobrodejnega spanja.

Večer je prihajal tako tih in sladak, tako lep in veličasten . . . Pokoj je padal na zemljo vsepovsod . . . Spuščal se je na šumna mesta in tihe vasi, spuščal se je na ponižne koče in ponosne cerkve. Tu so plapolale večne luči kot goreča srca, ki pošiljajo svoje molitve k Njemu, ki pošilja večer, pokoj in srečo . . .

In visoko na nebu je zatrepetalo milijon zvezdic, da se ti je zdelo, kakor da bi se odprla božja okenca, skozi katera gleda Kralj nebes in zemlje doli na nas, na naša početja, na naše misli in želje . . .

Samo nekam ni bilo pokoja, a tudi tjakaj je gledalo božje oko. Samo nekam ni bilo pokoja — ni ga bilo v borno kočico koncem vasi. Tam je

ležala na siromaški postelji bolna mati, poleg nje pa je klečala nje edina hčerka Katarina.

Jojmeni, kako hudo je bila bolna Katarinina mamica! Zapustile so jo vse moči, in ležala je na siromaški postelji malone v poslednjih vzdihih. Položilo jo je nanjo neprestano, težko delo, ki se je začelo v ponedeljek zjutraj in končalo v soboto zvečer — teden za tednom, mesec za mesecem, leto za letom. Temni mrak je še pokrival zemljo, in Katarinina mamica je že vstajala, in pozna noč je pokrivala zemljo, in Katarinina mamica se je spravljala k počitku — teden za tednom, mesec za mescem, leto za letom ...

Delati je morala, če je hotela živiti hčerko in sebe. Ni imela razen uborne kože drugega imetja, zatorej je morala hoditi k sosedom na delo. Svojo hčerko pa je tako neizmerno ljubila! Vse bi storila zanjo, samo da bi ji bilo kdaj boljše na svetu. Katarino je pošiljala v oddaljeno mesto v šolo, ker je vedela, da zamore le tisti živeti ugodnejše in brezskrbnejše, kdor se kaj nauči. Mati pa je delala kot mravlja, in končno jo je premagalo neprestano delo, in vse moči so jo zapustile, in ležala je na siromaški postelji malone v poslednjih vzdihih.

In tako težko je bilo mamici pri srcu! Umreti se ni bala zavoljo sebe, ker je vedela, da jo čaka na onem svetu lepo in presrečno večno življenje. Ali bala se je smrti zaradi hčerke. Kdo bo delal zanjo? Kdo bo skrbel zanjo? Kdo bo molil zanjo? Kdo bo čul nad njo, če se za vekomaj zapre njeno oko?

In vsa njena duša, polna vroče ljubezni do predragega otroka, je splavala v tihi molitvi k Njemu, ki pošilja večer, pokoj in srečo ... In dve solzi, svetli in lepi kot dva dragocena bisera, sta ji zaigrali v milih očeh ...

Katarina pa je stala ob postelji, in proseče je klical njen glas: »Mamica, mamica, mamica — ne smete umreti! Kdo bo delal zame? Kdo bo skrbel zame? Kdo bo molil zame? Kdo bo čul nad menoj, če se za vekomaj zapre Vaše oko?«

Minil je že tretji dan in minila je že druga noč, kar se ni genila Katarina od materine postelje. Bila je trudna, tako silno trudna! In vsa njena duša, polna vroče ljubezni do predrage mamice, je splavala v tihi molitvi k Njemu, ki pošilja večer, pokoj in srečo ...

In Katarini so omagale moči, in zaspala je ... Razdelila se je stena ob materinem zglavju, in na svetlem oblaku je priplavala v sobo krasna gospa. Miloba ji je trepetala v očeh, in brezkončno sveta blagost ji je bila razodeta na licu. Venec zlatih zvezdic ji je obkrožal glavo.

»Vem, Katarina«, izpregovori s premilim glasom žena na oblaku, »da ljubiš svojo mamico.«

Presenečena in zavzeta ob toliki čudoviti lepoti, ni mogla Katarina precej ničesar izpregovoriti. Roke je sklenila kakor bi hotela moliti in molče je gledala v bajno prikazen. Ali gospa se ji je približala in ji prijazno položila roko na glavo. Katarino je ob tem prešinila čudna moč: začutila se je čvrsto in jako, polno zdrave moči in sladkega upanja.

»Da, milostna gospa«, reče osrčena Katarina, »neizmerno ljubim svojo mamico. Ali mamica so mi zboleli.«

»Vem«, pravi gospa.

»Hudo so mi zboleli«, dostavi deklica.

»Tudi to vem. Vem tudi, da si prosila dobrega Boga, naj ti ohrani ljubo mamico«, reče gospa.

»Ah, kako sem molila in kako bom molila, da vrne dobri Bog moji dragi mamici dragoceno zdravje!«

»Naš Gospod je brezkončno dober in usmiljen in rad izpolni prošnje onim, ki so vredni Njegove milosti«, opomni s poudarkom gospa in nadaljuje: »Ali največja dobrota otrokova je njegova dobra in ljubeča mati. Mati bi vse storila, samo da bi bil rešen njen otrok. O, koliko je že storila tvoja mamica zate! Nikdar ji ne poplašaj njenih dobrot! Če pa hočeš, da ti ozdravi mamica, da boš še mogla gledati v njene dobre oči in da boš še mogla poslušati njene zlate nauke in lepe opomine, se moraš pokazati, da si vredna take dobre in plemenite matere.«

»In kaj naj storim, milostna gospa, da pokažem, da sem vredna take dobre in plemenite matere?« vpraša zaupno Katarina.

In gospa pripoveduje: »Daleč tamkaj za deveto goro teče potok. Ob njegovem bregu rasto čudotvorna zelišča, ki vrnejo človeku zdravje. Skuhati jih je treba, in bolnik mora piti ob ranem jutru to pijačo. Pojdi tja, natrgaj onega zelišča in ga skuhaj mamici, pa bodo zopet zdravi.«

»Takoj grem tja, milostna gospa«, pravi naglo Katarina.

In gospa govori dalje: »Ali prebiti boš morala mnogo izkušnjav. Ne poslušaj njih varljivih glasov, sicer bo vse zaman!«

To rekši, izgine oblak, in z njim izgine gospa.

Katarina se zdrami... Pomane si oči... Ozre se k mamici in zapazi, da sladko in mirno spi. Pobožno ji prekriža čelo, ustna in prsi, se pokropi z blagoslovljeno vodo in odide iz hiše. Komaj dospe do bližnjega grma, začuje milo čivkanje tožeče ptičice.

Stopi bliže in gleda...

V mesečini zapazi, kako pleheče ptičica na veji, ujeta v zanko.

»Kaj ti je, ljuba ptičica?« jo vpraša Katarina.

»Hudobni deček mi je nastavil zanko, in ujela sem se vanjo. Reši me, ljuba deklica, in hvaležna ti bom za to«, pravi ptičica.

Katarina odmota zanko, in ptičica zleti veselo Katarini na ramo in pravi: »Vem, kam si namenjena. A vrni se domov, vzemi košarico, ki si v nji nesla o Veliki noči jedila k blagoslovu, da vanjo shraniš zelišča, ki jih boš natrgala za deveto goro. Da ničesar ne izgubiš, vzemi še prt s seboj, ki si z njim pokrila velikonočni blagoslov, da ti ne bo mogla škodovati zlobna moč, ki te bo izkušala odvrniti od tvojega plemenitega početja. Potlej pa se vrni semkaj.«

Katarina sluša, odide domov po košarico in prt ter se kmalu vrne k ptičici.

Ptičica govori: »Glej, ljuba deklica! Tista gospa, ki se ti je prikazala v sanjah, me je poslala semkaj. Blagor ti, ker si me rešila! Ukazano mi je, da te ponesem tjakaj, koder rasto ona čudotvorna zelišča. Ne boj se ničesar, molči vso pot in moli v svojem srcu, pa bo vse dobro. Če se boš bala, če ne boš molčala in če ne boš molila v svojem srcu, pa bo vse zaman!«

In deklica izpregovori: »Kakor mi ukazuješ, tako bom ravnala.«

In ptičica reče: »Prav tako! Božja pomoč je s teboj! Sedi name!«

»A ti si tako majhna!« pravi Katarina.

»Nič se ne boj, pa sedi name! Ura je že čez polnoči, a do zore se moraš vrniti domov. Sedi name, da ne bo prepozno!« govori ptičica in zleti na zemljo.

In Katarina zapazi z začudenjem, kako rasto ptičici krila v obsežno širjavo. Osrčena sede nanjo, ptičica se dvigne pod zvezdnato nebo in leti z neizmerno hitrostjo v globoko daljo.

Nista še leteli dolgo, kar začuje Katarina pod sabo glas: »Ej, ti prismodica! Kaj jašeš ptico? Nese te v pogubo. Spusti se semkaj na mehko travo, kjer cveto rožice in kjer kraljuje večna pomlad!«

Ali Katarina molči in moli v svojem srcu . . .

In ptičica leti in leti . . .

Nista še leteli dolgo, kar začuje Katarina pod sabo glas: »Ej, ti prismodica! Kaj jašeš ptico? Nese te v pogubo. Spusti se semkaj na mehke blazine, kjer te čaka neizmerno veselje v krogu veselih družic!«

Ali Katarina molči in moli v svojem srcu . . .

In ptičica leti in leti . . .

Nista še leteli dolgo, kar začuje Katarina pod sabo glas: »Ej, ti prismodica! Kaj jašeš ptico? Nese te v pogubo. Spusti se semkaj v naše varno naročje, da te ponesemo v svetli grad, kjer boš vekomaj kraljevala!«

Ali Katarina molči in moli v svojem srcu . . .

In ptičica leti in leti . . .

In končno prideta do devete gore. Tedaj pa se spusti ptičica na zemljo in pravi in govori: »Veseli me, drago dete, da si se ravnalo po mojih besedah. Pojdi sedaj tjakaj do onega studenca, ki žubori izpod gore. Živa voda teče v njem. Če se raniš, ali če te kdo rani, si izperi rano v živi studenčnici, in precej se ti zaceli. Ne boj se ničesar, zakaj Bog je s teboj! Kadar natrgaš polno košarico onega zelišča, pribeži k meni, in vse bo dobro! Ali ne boj se, molči in moli v svojem srcu!«

Katarina odhiti do studenca in začne trgati zelišče. Ali ostro zelišče jo rani do krvi. Deklica pa namoči krvavečo roko v živo studenčnico, in rana se ji precej zaceli.

Košarica je bila že malone polna do vrha. Tedaj pa nekaj čudno zašumi v zraku. Katarina pogleda kvišku in zapazi nad seboj tri zmaje, ki krožijo po zraku. Dvema je kar ogenj švigal iz oči.

»Kdor nabira tod naših zelišč in zraven ne poje veselih pesmi, njega pokončamo, pokončamo, pokončamo!«

Tako so kričali zmaji nad Katarinino glavo in se zaganjali vanjo. Eden jo je usekal v roko, a Katarina je hipoma namočila v živo studenčnico rano, ki se ji takoj zaceli.

»Kdor nabira tod naših zelišč in zraven ne poje veselih pesmi, njega pokončamo, pokončamo, pokončamo!« ponavljajo zmaji.

Katarina pa se ne zmeni za njih kričanje, molči, moli v svojem srcu in nabira dalje.

In košarica je bila polna! Katarina jo zavije v prtljago in teče kolikor more tjakaj, kjer jo čaka ptičica. Zmaji se spuste za njo, ali ne dolgo. Ko dojde Katarina do mesta, kjer je čakala nanjo ptičica, se zasveti nad gorami prva zora. Odpre se zemlja, in zmaji se pogreznejo vanjo.

»Hvala Bogu, rešena si!« jo pozdravi ptičica. »Sedi name, v trenutku bova doma. Kaj ti je storiti potem — to že veš!«

Katarina sede na ptičico, in kakor bi trenil, sta bili pred domačo hišico. Katarino so od veselja polile solze . . .

Ptičica zleti proti nebu. Katarina pa in njena mamica sta bili rešeni. Mamica je pila vodo, v kateri ji je Katarina nakuhala čudotvornega zelišča, in bila je kmalu docela zdrava in čvrsta.

Živeli sta še dolgo srečno in zadovoljno in hvalili dobrega Boga. Katarina pa je ljubila svojo dobro mamico še bolj.

Trije medvedi.

Spisal Ivo Trošt.

li vidite: Poljančev Jaka in »miško« kosmatinec merita drug drugega — pa ne po hlačah — za življenje.

Kdo zmaga? — Poljančev Jaka rad pravi: Tristo medvedov! Še rajši pravi, da je večš lovec, ki mu ga ni para; toda »miško« tega ne ve. On pozna samo nevarnost, ki mu zija iz nasprotnikovega pihalnika. Tam zadaj še leži pobita njegova starka, s katero je preživel mnogo poletij in prespal mnogo zim. Pa bi lovcu ne pokazal zob? Tam zadaj se pa tudi že bliža »mišku« pomoč — tovariš medved iz sosesčine.

Jaka, oj, Jaka, če ti je drago življenje, beži! —

* * *

»Tristo medvedov!« je imel navado bahati se Jaka, vračajoč se pozno zvečer domov s prazno torbo in praznim želodcem. »Saj bi gotovo vse zadel, a mi ne pride nič na muho. Oni dan sem bil že na pol pota, ko se spomnim, da je petek. — To je nesrečen dan: hodi, Jaka, domov! — Nedavno mi je zjutraj zgodaj, ko sem šel na čakališče, nekdo voščil: Dobro srečo! — Lovcu se ne sme voščiti ne sreče, ne nesreče. Hodi, Jaka, domov! — Pred tremi dnevi sem pa, odhajaje z doma, srečal — staro ženico. Hodi, Jaka, sem si mislil. Ti nimaš sreče . . .«

Torej vidite, da je bil Poljančev Jaka če že morda ne prav velik lovec, pa gotovo velik praznoverec in velik — bahač, ko je trdil: »Tristo medvedov! Vse bi pobil, vse, samo, da mi pridejo na muho.«

V naši gori sicer nimajo medvedi stalnega domovanja, ali na jesen, ko dozore tiste sladke drobnice, imenovane tudi hruške-medenice, in se obrede pomladanska jagnjeta, pride medved kakor nekdanji stari graščak — po desetino. Letos je bilo onih hruškic mnogo, in medvedi so prišli, in Poljančev Jaka je trdil: »Tristo medvedov! Vse postrelim sam. Čakajte!«

Dvocevko-puško na ramo, v torbo nekaj prigrizka, v srcu pa junaški sklep: »Danes ali nikoli pokaži svojo lovsko spretnost!« Zarana se napoti v goro, otiraje si znojno čelo. Visoko gori pod samim vrhom je obiral tacar